

ŠVP- plán zájmového vzdělávání ve školní družině ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov „Školní družina plná pohody“

Úvod - osnova:

- I. Identifikační údaje
- II. Charakteristika školní družiny
- III. Konkrétní cíle vzdělávání
- IV. Délka a časový plán vzdělávání ve školní družině
- V. Formy vzdělávání školní družiny
- VI. Obsah vzdělávání školní družiny
- VII. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- VIII. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělání
- IX. Materiální, prostorové a technické podmínky pro činnost
- X. Ekonomické podmínky
- XI. Personální podmínky
- XII. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví
- XIII. Evaluační plán
- XIV. Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v zájmovém vzdělávání
- XV. Pedagogika volného času
- XVI. Režim školní družiny
- XVII. Závěr-vnitřní řád školní družiny

I. Identifikační údaje

Název zařízení: Školní družina při ZŠ a MŠ

Adresa: ZŠ a MŠ Načeradec 270, okres Benešov, 257 08

Ředitelka: Ing. Bc. Jana Beránková

Vychovatelky: Marie Zhorná, Dana Štekerová

Telefon: škola: 317 852 135

e-mail: www.zsnaceradec.cz

marie.zhorna@zsnaceradec.cz

Zřizovatel: obec Načeradec

Platnost dokumentu:

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

II. Charakteristika školní družiny

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání, přípravu na vyučování a odpočinkovou činnost především pro žáky prvního stupně základní školy přihlášené k pravidelné denní docházce. Provoz školní družiny je ve dnech školního vyučování a dle zájmu rodičů v době vedlejších školních prázdnin.

Na základě písemného přihlášení podaného zákonným zástupcem žáka, je žák přijat do školní družiny. Součástí přihlášky je sdělení o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka z družiny.

Prostory školní družiny se nachází přízemní části budovy školy.

Pro potřeby školní družiny jsou využívány dvě herny.

Družina je vybavena nábytkem odpovídajícím potřebám dětí, audiovizuálními pomůckami, stolními hrami, knihovnou a sportovním náčiním. Dále využíváme tělocvičnu, pracovnu PC, kuchyňku a pro pobyt venku využíváme hřiště místní TJ.

III. Konkrétní cíle vzdělávání

Hlavním cílem školní družiny je připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit jej vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

Dále náš program usiluje o:

- vytváření zdravé osobnosti odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu a najde své místo ve zdravé sociální skupině
- získávání potřebných vědomostí a dovedností zábavnou formou pomocí her, soutěží a vycházek
- vedení žáka aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví, zdravému prostředí ve společnosti a v přírodě
- využití přirozené dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací
- aktivní zapojení do různých soutěží – reprezentace školy
- vštěpení zásad správného chování jedince ke svému okolí
- rozvoj samostatnosti a schopnosti pracovat kolektivně, pomáhat mladším a slabším spolužákům při různých činnostech
- vypěstovat v dětech přirozenou chuť ke sportu
- úzkou spolupráci s vyučujícími a rodiči dětí

Školní družina je:

- místem pro zájmové vyžití dětí
- místem pro regeneraci sil dětí po vyučování
- místem pro rozvíjení tvořivosti
- místem pro posilování sebevědomí
- místem pro radost
- místem pro komunikaci vychovatelek a rodičů (poskytovat rodičům informace o činnosti ŠD, o připravovaných akcích)

Priority školní družiny:

- důležitý výchovný partner rodiny a školy
- plnění vzdělávacích cílů, rozvoj specifického nadání dětí
- pomoc dětem překonávat jejich případné handicapy
- prevence negativních sociálních jevů.
- rozvoj důležité osobní a sociální kompetence

IV. Délka a časový plán vzdělávání ve ŠD

Délka vzdělávání ve školní družině je dána věkovou kategorií žáků naší školy, tj. především prvního stupně ZŠ.

V. Formy vzdělávání školní družiny

Výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her, podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity, požadavek seberealizace,

zajímavosti, pestrosti a přitažlivosti), jedná se o:

- pravidelnou výchovu, vzdělávací a zájmovou činnost
- individuální práce s nadanými dětmi nebo s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami
- využití nabídky spontánních činností

Činnosti ve školní družině se dělí na:

- zájmové činnosti
- rekreační činnosti
- odpočinkové činnosti

VI. Obsah vzdělávání školní družiny

Výchovné programy se zaměřují na tyto základní oblasti:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Posilování komunikačních dovedností
- Odpovědnost za své chování
- Ovládání negativních citových reakcí
- Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině
- Formování životních postojů
- Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za svou osobu a zdraví
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim
- dodržování osobní hygieny
- rozvoj pohybové činnosti (těl. chvílky, pohybové hry v přírodě a tělocvičně)
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby

Posilování komunikačních dovedností (*Člověk ve společnosti*)

- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se a naslouchat
- uplatnění se v kolektivu
- tolerance, ohleduplnost a otevřená komunikace

Odpovědnost za své chování

- řešení různých situací
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

Ovládání negativních citových reakcí

- vypořádání se se stresem
- řešení životních situací
- vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině (*Člověk jako jedinec*)

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny
- temperament, postoje, hodnoty

Formování životních postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí
- úcta, porozumění, tolerance
- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů - drogy, alkohol, kouření
- delikvence
- virtuální drogy
- šikanování, vandalismus, násilné chování
- rasismus
- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání

Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování

- možnost vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně-vzdělávací práce školní družiny
- tohoto cíle dosahovat specifickými, od školního vyučování výrazně odlišnými prostředky
- přinášet nové podněty, obohacovat poznatky

Člověk a jeho svět:

Místo, kde žijeme: - vztah ke své škole, městu, státu

- vycházky, výlety, poznatky z cest

Lidé kolem nás: - příbuzenské vztahy v rodině

- osvojení zásad vhodného chování
- vztahy ke škole
- pravidla soužití

- význam a podstata tolerance

- základní lidská práva a práva dítěte

- práva a povinnosti

Lidé a čas: - regionální pověsti a báje

- tradice, zvyky, odlišnost způsobů života

- návštěva kulturních institucí

- výstavy, knihovna

- úcta k času druhých, vytváření návyků

Člověk a příroda: Rozmanitost živé a neživé přírody

Ochrana přírody – praktické poznávání přírody, vycházky

Proměny přírody, roční období

Činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)

Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody

Mysleme ekologicky

Člověk a svět práce: Tradiční i netradiční materiály

Elementární dovednosti

Člověk a jeho zdraví: Poznání sama sebe

Poučení o zdraví a nemocech

Předcházení úrazům, dbání na bezpečnost

VII. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

Vytváříme optimální podmínky pro rozvoj osobnosti dětí, pro jejich učení i komunikaci s ostatními ať už u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami nebo u dětí mimořádně nadaných nebo u dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají. Cíle i záměry zájmového vzdělávání jsou pro všechny děti společné. ŠD plně respektuje individuální potřeby a možnosti dítěte.

VIII. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělání:

Všechny informace týkající se přijímání žáků, průběhu a ukončení jejich vzdělání jsou zahrnuty ve vnitřním řádu ŠD, který je součástí ŠVP. Byl vydán v souladu se zněním zákona č. 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) § 30, odstavec 1.

IX. Materiální, prostorové a technické podmínky pro činnost:

- inspirující, nestresující prostředí
- účelově vybavené prostory s možností kreativního uzpůsobení
- řádné osvětlení, nehluknost
- možnost využívání prostor školy
- tělocvična
- počítačové učebny
- projekce (video ,DVD)
- hřiště místní TJ
- okolí školy

X. Ekonomické podmínky:

Provoz školní družiny je hrazen zřizovatelem, tedy obcí Načeradec, v rámci rozpočtu obce pro ZŠ. Spotřební materiál je hrazen převážně z prostředků školy, mzdové náklady jsou hrazeny ze státního rozpočtu podle platných tabulek.

XI. Personální podmínky:

Vedoucí vychovatelka: Marie Zhorná (Střední pedagogická škola – obor Vychovatelství)

Vychovatelka: Dana Štekerová (UJAK-vychovatelství)

- odborné zaměření vychovatelek je průběžně prohlubováno v akreditovaných kurzech a samostudiem.

XII. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví:

Všechny informace týkající se bezpečnosti jsou zahrnuty ve vnitřním řádu ŠD, který je součástí ŠVP. Byl vydán v souladu se zněním zákona č. 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) § 30, ods. 1.

XIII. Evaluační plán:

Hodnocení probíhá průběžně, v závěru jednotlivých činností.

Způsoby hodnocení:

Slovní hodnocení

- vlastní hodnocení pedagogem – v průběhu činnosti
  - při ukončení činnosti
- hodnocení účastníkem – v průběhu činnosti
  - při ukončení činnosti

Písemné hodnocení

- hodnocení pedagogem – při ukončení činnosti (např. pochvala do notýsku)

Zásady hodnocení

- adresné
- všestranné
- zaměřené na široké spektrum projevů žáka v oblasti poznávací, činnostní a hodnotové

Hodnotící kritéria

1. Podmínky činnosti

- uspořádání a vybavení prostor ŠD
- personální stav v ŠD
- organizace činnosti v ŠD
- zajištění BOZP

2. Četnost hodnocení

- vlastní hodnocení školy jedenkrát za dva roky
- individuální sebehodnocení vychovatelek

3. Prezentace ŠD na veřejnosti a spolupráce s rodiči, vedením školy a třídními učiteli

XIV. Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v zájmovém vzdělávání

Ve školní družině a školním klubu podněcujeme žáky ke vzdělávání pouze na základě zájmu a vzhledem k omezenému času, po který mohou vychovatelky na žáky působit – pracovat s nimi. Pojem kompetence chápeme jako souhrn znalostí, schopností a praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů i hodnotových orientací, které jsou předpokladem k výkonu činností.

Ve všech etapách zájmového vzdělávání je jedním z cílů vybavit každého jedince kompetencemi na úrovni, která je pro něho osobně dosažitelná. Školní družina bude kompetence přiměřeně svým možnostem jen posilovat a rozvíjet, protože úkolem pedagogického procesu v zájmovém vzdělávání není tyto kompetence zcela naplňovat.

Jelikož jednou činností budeme pravděpodobně posilovat více kompetencí, a půjde tedy o komplexní působení, nebudeme tedy u každé jednotlivé činnosti uvedené v ŠVP formulovat jedinou konkrétní kompetenci, která by měla být rozvíjena.

Za prioritní považujeme kompetenci k učení, kompetenci k řešení problémů, komunikativní kompetenci, sociální a interpersonální kompetenci, občanskou kompetenci a kompetenci k trávení volného času.

1. **Kompetence k učení:** Žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje je v praktických situacích a dalším učení, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů

2. **Kompetence k řešení problémů:** Žák si všímá dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické a empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.
3. **Kompetence komunikativní:** Žák ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu a kultivovaně s vrstevníky i dospělými.
4. **Kompetence sociální a interpersonální:** Žák samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit. Přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
5. **Kompetence činnostní a občanské:** Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých.
6. **Kompetence k trávení volného času:** Žák se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

XV. Pedagogika volného času

Požadavky pedagogiky volného času: ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka her a pomůcek, dobrovolnost, aktivita, seberealizace, zajímavost, pestrost, přitažlivost
 Dětem umožňujeme v ranním provozu školní družiny rozvíjet své zájmy ve specificky zaměřených činnostech – ruční práce, výtvarné činnosti.

Dále se děti seznamují se všemi oblastmi zájmové činnosti a jednotlivé aktivity jsou zapracovány v týdenní skladbě zaměstnání:

- pohybové a tělovýchovné aktivity
- výtvarné činnosti
- rukodělné činnosti
- hudba, tanec, zpěv
- literárně-dramatická činnosti
- přírodovědná a vlastivědná činnost
- výpočetní technika

pravidelné volnočasové aktivity:

- sportovní turnaje (vybíjená, florbal, kopaná)
- vědomostní soutěže
- hudební soutěž Zlatý slavík
- Mikuláš -mikulášská nadílka
- sběr kaštanů a starého papíru
- vánoční nadílka
- Masopust
- velikonoční prodejní výstava
- čarodějnice
- Den Země
- Den dětí
- prázdninový pobyt dětí na táboře
- školní besídka
- dopravní soutěž Jízda zručnosti

XVI. Závěr - režim školní družiny

Vypracoval: vedoucí vychovatelka Marie Zhorná
Schválil: ředitelka školy Ing. Bc. Jana Beránková

Pedagogická rada projednala dne 29. 6. 2010

Účinnost ode dne: 1. 9. 2010

Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.

V souladu se zněním zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon), § 30, odst.1, vydávám řád školní družiny:

Vnitřní řád školní družiny

Úvodní ustanovení

1. Řád školní družiny vychází z příslušného ustanovení zák.561/2004 Sb. a vyhl. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.
2. Řád školní družiny je platný pro všechny přihlášené žáky do ŠD.
3. Řád školní družiny vstupuje v platnost dnem 1.9.2010

Řád školní družiny

1. Do ŠD jsou žáci přihlášení po odevzdání zápisního lístku, řádně vyplněného a podepsaného zák. zástupci žáka. Odhlašování žáků ze ŠD je prováděno na základě písemných žádostí zák. zástupců žáka.
2. Ředitel školy určí podmínky přijetí žáků do ŠD. V případě většího zájmu než je kapacita ŠD určí přijaté žáky.
3. Organizaci přihlašování žáků, předávání informací rodičům a pořizování jmenných seznamů přihlášených žáků zajišťují vychovatelky.
4. Odchylky od údajů vyplněných v zápisním lístku (osoba oprávněná k doprovodu žáka při odchodu ze ŠD) je nutno oznámit předem písemně vychovatele.
5. Pro uvolnění žáka v době jiné než je v zápisním lístku je nutná písemná omluva se jménem žáka, datem a hodinou uvolnění, podpisem zák. zástupce žáka.
6. ŠD zajišťuje umístění i pro žáky, kteří nejsou přihlášení (dělené hodiny, nepovinné předměty).
7. ŠD mohou také využívat tzv. příchozí žáci, a to v době ranní, odpolední nebo mezi vyučováním (mimo polední přestávku).
8. Žáci jsou povinni řídit se ve ŠD ustanoveními Vnitřního řádu školní družiny i Školního řádu.
9. Žák může být vyřazen ze školní družiny v případě opakovaného porušování těchto řádů zejména tím, že není řádně hrazena úplata za činnost ŠD, žák není vyzvedáván před ukončením provozu ŠD, žák svým chováním opakovaně ohrožuje zdraví své nebo svých spolužáků. Případné vyloučení musí být projednáno se zákonným zástupcem a o tomto projednání musí být vyhotoven písemný záznam.
10. Zákonní zástupci žáka jsou prokazatelně seznámeni s Řádem školní družiny.
11. Konzultační hodiny vychovatelek umožňují jejich pravidelný styk s rodiči.

Organizace školní družiny

1. ŠD realizuje zájmovou činnost mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností.
2. Činnost ŠD probíhá v místnostech označených Školní družina, Školní klub – přízemí. Dále jsou pravidelně využívány prostory tělocvičny, pracovny informatiky, cvičné kuchyně, hřiště a park DDŠ Načeradec.
3. ŠD funguje ve vyučovací dny v době 6.30 – 7.05, 11.00- 16.00.
4. Žáci odcházejí ze ŠD podle podmínek zapsaných v zápisním lístku v době od 11.00 do 13.00 hod. a pak od 14.30 hod. V době mezi 13.00 a 14.30 hod. není odchod žáků většinou možný, vzhledem k organizačním důvodům spočívajícím v zajištění náplně činnosti ŠD.
5. Pokud zůstane ve ŠD nevyzvednutý žák, vychovatelka setrvá se žákem do 17.00 a pokusí se o spojení

se zákonným zástupcem žáka. Pokud nedojde ke spojení se zák.zástupcem žáka, bude vychovatelka řešit nastalou situaci v součinnosti s Policií ČR.

6. Žáci přicházejí do ŠD po příjezdu autobusů, místní v době určené na zápisném lístku, a to sami ze šaten. Po skončení dopoledního vyučování žáky převezmou vychovatelky v šatnách. V ostatní době přicházejí žáci do družiny sami, ihned po skončení vyučování nebo jiné činnosti, nikde se zbytečně nezdržují.

7. Na odpolední výuku, výuku nepovinných předmětů a zájmových útvarů přecházejí žáci ze ŠD bez doprovodu a řídí se pokyny pedagogických pracovníků.

8. Žákům ve ŠD je zajištěn pitný režim.

9. Bude-li ŠD v provozu v době mimo vyučování (vedlejší prázdniny), bude provozní doba určena vždy podle konkrétní situace.

10. ŠD umožňuje žákům přípravu na vyučování - formou didaktických her nebo vypracováním domácích úkolů. Vypracování domácích úkolů probíhá za těchto podmínek: se souhlasem rodičů, po 15 hodině, vychovatelky za kvalitu neodpovídají, pouze poskytnou radu nebo vyzvou k vyhledání chyb.

11. Sportovní činnost v tělocvičně nebo na hřišti je prováděna se skupinou v počtu maximálně 25 dětí.

Chování žáků

1. Při vstupu do tříd ŠD žáci pozdraví, před odchodem se rozloučí. Žák odchází ze ŠD vždy se svolením vychovatelky. Před odchodem zanechá po sobě žák vše v naprostém pořádku.

2. Pro zapsané žáky je docházka do ŠD povinná. Za žáka, který se do ŠD nedostavil, škola nezodpovídá.

3. Za bezpečnost žáků ve školní družině odpovídá vychovatelka školní družiny, která přiměřenou formou provádí poučení žáků o bezpečném chování při činnostech v budově školy i mimo ni. O provedení školení provádí záznam do *Přehledu výchovně vzdělávací práce*. Vychovatelky ŠD jsou odpovědné za dodržování pravidel silničního provozu při vycházkách ŠD.

4. Nevolnost či úraz oznámí žák ihned vychovatelce.

5. Žáci dodržují základní hygienická pravidla a pečují o svůj zevnějšek.

6. Se zařízením ŠD, hrami a dalšími potřebami zacházejí žáci šetrně. Vypůjčené věci vrací a uklízejí na vyhrazené místo. Dojde-li k poškození, oznámí to vychovatelce. Úmyslné poškození bude řešeno se zák. zástupcem žáka.

7. Ve ŠD jsou si všichni žáci rovnocenní, ochotně pomáhají slabším a mladším. Vznikne-li spor, požádají o vyřešení sporu vychovatelku.

Dokumentace

1. Ve ŠD je vedena tato dokumentace: třídní kniha, zápisní lístky, docházková kniha, ranní docházka, týdenní plány zájmové činnosti.

2. Platba – úplata za zájmové vzdělávání ve ŠD – je dána vnitřní směrnicí.

vypracovala: Marie Zhorná

V Načeradci 25. června 2010

Účinnost od 1. 9. 2010

Vedoucí vychovatelka: Marie Zhorná

Ředitelka školy: Ing. Bc. Jana Beránková